

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2024. gada 30. maijā
(OR. en)

10459/24

ENER 259
COMPET 603
CLIMA 219
PROCIV 47
ENV 567

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs: Padomes Ģenerālsekretariāts

Datums: 2024. gada 30. maijs

Saņēmējs: delegācijas

Iepriekš. dok. Nr.: 10244/24

Temats: Ilgtspējīgas elektrotīkla infrastruktūras veicināšana
– Padomes secinājumi (2024. gada 30. maijs)

Pielikumā pievienoti Padomes secinājumi “Ilgtspējīgas elektrotīkla infrastruktūras veicināšana”, ko
Transporta, telekomunikāciju un enerģētikas padome apstiprināja 2024. gada 30. maija sanāksmē.

Padomes secinājumi

“Ilgtspējīgas elektrotīkla infrastruktūras veicināšana”

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ATGĀDINOT PAR:

- Eiropas zaļo kursu un tā mērķi panākt klimatneitrālu ES līdz 2050. gadam saskaņā ar Parīzes nolīguma mērķiem, kas apstiprināti Eiropadomes 2019. gada decembra secinājumos ¹ un nostiprināti Eiropas Klimata aktā;
- 2022. gada 10. un 11. marta Versaļas deklarāciju ², kurā uzsvērtā enerģētiskā drošība un ES atkarības no Krievijas fosilajām degvielām pēc iespējas drīzāka pakāpeniska izbeigšana, jo īpaši pabeidzot un uzlabojot Eiropas gāzes un elektrotīklu starpsavienojumus un pilnībā integrējot energotīklus visā ES;
- Eiropadomes 2024. gada aprīļa secinājumiem ³, kuros uzsvērts, cik svarīgi ir izveidot patiesu enerģētikas savienību, kam cita starpā vajadzīga ievērojama tīklu, uzglabāšanas un starpsavienojumu izvēršana un investīcijas tajos;
- Komisijas paziņojumu “*REPowerEU*” par atkarības no Krievijas fosilajām degvielām mazināšanu, enerģētikas pārkārtošanas paātrināšanu un enerģijas tirgus turpmāku integrāciju ⁴;

¹ <https://www.consilium.europa.eu/lv/press/press-releases/2019/12/12/european-council-conclusions-12-december-2019/>

² <https://www.consilium.europa.eu/lv/press/press-releases/2022/03/11/the-versailles-declaration-10-11032022/>

³ <https://www.consilium.europa.eu/lv/press/press-releases/2024/04/18/european-council-conclusions-17-and-18-april-2024/>

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=COM:2022:230:FIN>

- Energoefektivitātes direktīvā nostiprināto principu “energoefektivitāte pirmajā vietā”;
- iespēju dalībvalstīm saskaņā ar pārskatīto Atjaunojamo energoresursu direktīvu vienkāršot atļauju piešķiršanas procedūras atjaunīgās enerģijas projektiem un nepieciešamajiem infrastruktūras projektiem, tostarp izveidojot “atjaunīgo energoresursu paātrinātas apguves teritorijas”;
- elektrotīklu starpsavienojumu mērķrādītājiem, kas atspoguļoti Regulā par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību ⁵;
- Eiropas enerģētikas tīkliem (*TEN-E*), kas veicina pārrobežu infrastruktūras izvēršanu, izraugoties kopīgu interešu projektus (KIP) un savstarpēju interešu projektus (SIP), piedāvājot veidus, kā vienkāršot un paātrināt atļauju piešķiršanas procedūru un atļaujas procedūru un piemērotu regulatīvo pieeju, kā arī nodrošinot piekļuvi ES finansējumam, izmantojot Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu –Enerģētika;
- vajadzību ņemt vērā savstarpēji mazāk savienoto vai savstarpēji nesavienoto, perifēro, tālāko vai izolēto reģionu un dalībvalstu unikālo situāciju, kā arī to valstu situāciju, kas atrodas pie ES ārējām robežām ar tādām kaimiņvalstīm, kuras rada tiešus draudus dalībvalstīm vai Eiropas drošībai, jo īpaši kopš sācies Krievijas agresijas karš pret Ukrainu;
- Komisijas 2023. gada novembra paziņojumu par ES rīcības plānu attiecībā uz tīkliem, kurā apzinātas problēmas un ierosinātas īpaši pielāgotas darbības un ieteikumi, ko varētu īstenot turpmāko 18 mēnešu laikā, lai sasniegtu Savienības 2030. gada mērķus ⁶;

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj>

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=COM:2023:757:FIN>

- Eiropas Vides aģentūras 2024. gada 11. marta ziņojumu “Eiropas klimatisko risku novērtējums” un Komisijas 2024. gada 12. marta paziņojumu “Klimatisko risku pārvaldība cilvēku un labklājības aizsardzībai”, kurā uzsvērtā nepieciešamība stiprināt dalībvalstu klimatisko risku plānošanu enerģētikas nozarē, ņemot vērā to, ka klimata pārmaiņas arī turpmāk radīs ievērojamu spiedienu uz Eiropas energoinfrastruktūru;
- Direktīvu par kritisko vienību noturību ⁷ un Direktīvu, ar ko paredz pasākumus nolūkā panākt vienādi augstu kiberdrošības līmeni visā Savienībā (TID II) ⁸;
- Eiropadomes 2024. marta secinājumiem ⁹, kuros Padome aicināta turpināt darbu un Komisiju kopā ar Augsto pārstāvi aicināti ierosināt darbības, lai saistībā ar turpmāko gatavības stratēģiju ES līmenī pastiprinātu gatavību un reaģēšanu krīzes situācijās, izmantojot visu apdraudējumu un visu sabiedrību aptverošu pieeju un ņemot vērā dalībvalstu atbildības un kompetences jomas;

⁷ <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj>

⁸ <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj>

⁹ <https://www.consilium.europa.eu/lv/press/press-releases/2024/03/22/european-council-conclusions-21-and-22-march-2024/>

- *ACER* un Eiropas Vides aģentūras 2023. gada oktobra kopīgo ziņojumu “Elastības risinājumi dekarbonizētas un drošas ES elektrosistēmas atbalstam”¹⁰;
- tīkla attīstības desmit gadu plānu (*TYNDP*) 2024. gadam un nesen publicētos atkrastes tīkla attīstības plānus (*ONDP*);
- Komisijas paziņojumu “Klimatneitrālas ekonomikas dzinējspēks: ES Energosistēmas integrācijas stratēģija”¹¹ un Ūdeņraža un gāzes direktīvu¹² un regulu¹³, kas ietver koordinētāku un integrētāku plānošanu starp dažādiem enerģijas nesējiem, un direktīvu attiecībā uz atjaunīgo energoresursu enerģijas izmantošanas veicināšanu¹⁴;
- Komisijas 2024. gada aprīļa paziņojumu “Dialogi par pāreju uz tīru enerģiju – pārskats. Spēcīga Eiropas industrija ilgtspējīgai Eiropai”¹⁵;
- Energoinfrastruktūras forumu, kas katru gadu notiek Kopenhāgenā, un īpašo platformu, kas regulāri uzraudzīs progresu un ziņos foruma gada sanāksmē par ES rīcības plāna attiecībā uz tīkliem īstenošanu;

¹⁰ <https://www.eea.europa.eu/publications/flexibility-solutions-to-support>

¹¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/ALL/?uri=COM:2020:299:FIN>

¹² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:52021PC0803>

¹³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=COM:2021:804:FIN>

¹⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:32023L2413>

¹⁵ https://commission.europa.eu/publications/clean-transition-dialogues-stocktaking-strong-european-industry-sustainable-europe_en

- 2024. gada atjauninātajiem nacionālajiem enerģētikas un klimata plāniem, kas dalībvalstīm jā sagatavo un kuros galvenā uzmanība jāpievērš nepieciešamībai noteikt skaidrus mērķus, pasākumus un investīcijas, lai stiprinātu elektrotīklus gan sadales, gan pārvades līmenī, kā arī starpsavienojumus;
- Komisijas 2024. gada februāra paziņojumu par Eiropas 2040. gada klimata mērķrādītāju un ceļu uz klimatneitralitāti 2050. gadā ¹⁶ un tam pievienoto ietekmes novērtējumu, kurā cita starpā minētas vajadzīgās investīcijas tīklos, ņemot vērā mūsu ekonomiku arvien pieaugošo elektrifikāciju;
- Enriko Leta (*Enrico Letta*) 2024. gada aprīļa ziņojumu “*Much more than a Market*” (Daudz vairāk nekā tirgus), kurā cita starpā aicināts panākt lielāku tirgus integrāciju un kopīgu rīcību, kā arī izveidot stabilu infrastruktūras tīklu, kas aptvertu visu kontinentu un ko veicinātu integrēta plānošana un ES finansējums;
- Turpmāk izklāstītie Padomes secinājumi neskar nekādas turpmākas diskusijas par DFS.

¹⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=COM:2024:63:FIN>

- I. Virzībā uz koordinētu, starpsavienotu un integrētu Eiropas elektrotīklu
1. ATZĪST starpsavienota, integrēta un sinhronizēta ¹⁷ Eiropas elektrotīkla būtisko nozīmi drošas sistēmas, iekšējā tirgus raitas darbības, ES konkurētspējas un sociālekonomiskās attīstības nodrošināšanā un ES enerģētikas un klimata mērķu sasniegšanā. Šajā sakarā UZSVER nepieciešamību saglabāt skaidrus cenu signālus dalībvalstīs un starp tām; un nodrošināt, ka tiek efektīvi dispečēti aktīvi;
 2. UZSVER, ka pilnībā integrētu, starpsavienotu un sinhronizētu Eiropas energosistēmu var izveidot tikai tad, ja ES elektrotīkla infrastruktūra tiek izvēsta un izmantota enerģijas apmaiņai pēc iespējas efektīvāk un lietderīgāk, tostarp izmantojot elastību un citus nefiziskus risinājumus, lai pēc iespējas samazinātu kopējās sistēmas izmaksas mājsaimniecībām un uzņēmumiem;
 3. UZSVER, ka vēl joprojām ir jāveic izlēmīgi pasākumi, lai izveidotu pilnībā integrētu, starpsavienotu un sinhronizētu Eiropas energosistēmu nolūkā vēl vairāk uzlabot piegādes drošību, elektrosistēmas noturību, kā arī konkurētspēju un dekarbonizāciju. UZSVER, ka ir jāņem vērā dalībvalstu, kuras nav savstarpēji savienotas, vai nepietiekami savienoto, perifēro, tālāko vai izolēto reģionu īpašā situācija. AICINA Komisiju ciešā sadarbībā ar visiem attiecīgajiem aktoriem nekavējoties īstenot attiecīgās darbības, kas paredzētas ES rīcības plānā attiecībā uz tīkliem;

¹⁷ Atsauces uz starpsavienotu, integrētu un sinhronizētu Eiropas energosistēmu attiecas uz kontinentālo sinhrono zonu (bijusī *UCTE*) un galīgo vienošanos par sinhronizāciju ar Baltijas sistēmu līdz 2025. gada februārim. Tas papildina un neizslēdz vajadzību ieviest vairāk starpsavienojumu starp atsevišķām sinhronām sistēmām ES, proti, Kipras, Īrijas, Ziemeļvalstu sistēmu un citām Eiropas Savienības salām, un panākt lielāku to integrāciju.

4. UZSVER, ka ir vajadzīga holistiska, ilgtermiņa, koordinēta, uzlabota un integrēta elektrotīkla infrastruktūras plānošana Eiropas līmenī gan 10 gadu, gan 20 gadu laikposmam, kurā ņemti vērā nacionālie un Eiropas dekarbonizācijas mērķrādītāji un apsvērti gan atkrastes, gan sauszemes projekti, tostarp hibrīdprojekti, kuru īstenošanas progress ir jāuzrauga, lai nodrošinātu ES klimata un enerģētikas mērķu ātru īstenošanu;
5. UZSVER, ka ir lietderīgi apvienot nacionālo plānu augšupēju koordināciju reģionālā līmenī ar Eiropas pieeju;
6. UZSVER, ka ir jāapsver apsteidzošas investīcijas tīklā, lai varētu izvairīties no sastrēgumposmiem turpmākajos pieslēguma pieprasījumos pēc ražošanas un elastības mehānismiem, kā arī pieprasījuma, vienlaikus tos izlīdzsvarojošā attiecībā pret potenciālo balasta aktīvu risku;
7. UZSVER, ka ir svarīgi nodrošināt holistisku un integrētu plānošanu attiecībā uz visiem energonesējiem, ņemot vērā turpmākās enerģētiskās vajadzības, piemērojot principu “energoefektivitāte pirmajā vietā”, nodrošinot koordināciju starp pārvades un sadales līmeni un ņemot vērā to, cik svarīgi ir panākt, lai enerģētikas nozarē vēl pirms 2050. gada pārsvarā vairs netiktu izmantotas fosilās degvielas, un to, cik svarīgi ir censties 21. gadsimta 30. gados panākt pilnībā vai pārsvarā dekarbonizētu globālo energosistēmu un paplašināt elektroenerģijas infrastruktūru;
8. UZSVER, ka svarīga ir ciešāka sadarbība starp dalībvalstīm un integrēta pieeja starp visiem aktoriem vērtības ķēdē, lai optimizētu telpisko plānošanu un gan sauszemes, gan atkrastes izmantošanu; kā arī koordinētas jūras telpiskās plānošanas svarīgo nozīmi. MUDINA izmantot tādas dažādas saistītas iniciatīvas kā Paplašinātā Ziemeļjūras baseina iniciatīva (*GNSBI*), Helsinku komisija (*HELCOM*) un Oslo un Parīzes (*OSPAR*) komisija. UZSVER reģionālās sadarbības nozīmi tīkla infrastruktūras plānošanā un galīgajos atjauninātajos nacionālajos enerģētikas un klimata plānos;

9. UZSVER, ka tīkliem paredzētām saistībām un finansējumam, tostarp ES līmeņa un arī privātajam finansējumam, vajadzētu būt atbilstīgiem un balstītiem uz ilgtermiņa plānošanu saskaņā ar mērķi līdz 2050. gadam panākt neto nulles emisiju līmeni;
10. ATKĀRTOTI NORĀDA, ka ir ātri un stingri jāīsteno un jāizpilda ES noteikumi, lai palielinātu uzticēšanos pilnībā integrētai, starpsavienotai un sinhronizētai Eiropas energosistēmai nolūkā izveidot patiesu enerģētikas savienību, kas ir galvenais ieguvums no ieguldījumiem tīklos;
11. MUDINA Komisiju un dalībvalstis balstīties uz iniciatīvām sadales tīklu stiprināšanai un paplašināšanai, lai integrētu decentralizētu atjaunīgo enerģiju, elastīgus resursus, un apmierināt jaunu pieprasījumu, kas saistīts ar elektrifikāciju, kā arī koordinētāk nodrošināt drošu elektroapgādi patērētājiem ¹⁸ un atbalstīt sadales tīkla plānošanas paraugprakses izplatīšanu, piemēram, ko veic ES SSO struktūra;
12. UZSVER aizvien lielākās problēmas saistībā ar tīkla pārslodzi gan sadales, gan pārvades līmenī, kuru novēršanai – papildus tīkla paplašināšanai – var būt nepieciešama tāda pieeja, kas nodrošina pietiekamu atbilstību, kā arī elastības risinājumus;

¹⁸ Rīcības plāns attiecībā uz tīkliem: ES SSO struktūra atbalsta SSO tīkla plānošanu, kartējot sadales attīstības plānu esību un raksturlielumus (2024. g. vidus)

13. Šajā sakarā AICINA Komisiju:

- a) pastiprināt satvaru, kas nodrošina tādu regulatīvo vidi, kas ir atbilstoša saskaņoto dekarbonizācijas ieceru prasībām, vienlaikus veicinot apsteidzošās investīcijas;
- b) izstrādāt īstenošanas programmu, lai ciešā sadarbībā ar pārvades un sadales sistēmu operatoriem palīdzētu dalībvalstīm novērst galvenos šķēršļus, kas liedz efektīvi izmantot un izvērst elektroenerģijas infrastruktūru, un novērst tīkla pārblīvi pārvades un sadales līmenī, cita starpā attīstot tīklu, racionalizējot administratīvo plānošanu un atļauju piešķiršanas procedūras;
- c) vēl vairāk stiprināt reģionālo pieeju elektroenerģijas infrastruktūras plānošanai un apvienot to ar ES mēroga pieeju, tostarp attiecīgā gadījumā ar partnervalstīm, ar ilgtermiņa perspektīvu un koordināciju, izmantojot prioritāros koridorus, četrām augsta līmeņa grupām ¹⁹ un attiecīgā gadījumā citiem reģionālās sadarbības formātiem;
- d) apsvērt reģionālo līmeni arī paraugprakses apmaiņai starp dalībvalstīm, regulatīvajām iestādēm un projektu virzītājiem, lai veicinātu reģionālo sadarbību ²⁰ un tīkla integrāciju;
- e) nākt klajā ar stingrāku satvaru, lai, pastiprinot pašreizējo pārvaldības struktūru, palielinātu pārredzamību, izsekojamību un pienācīgu neatkarīgu pārraudzību attiecībā uz visu pārvades tīkla plānošanas un attīstības procesu, šajā sakarā nodrošinot tādu Eiropas tīkla vajadzību novērtējumu un plānošanu, kas ir saskaņā ar ES klimata un enerģētikas mērķrādītājiem un atbilst dekarbonizācijas mērķiem;

¹⁹ *BEMIP, CESEC, NSEC, Dienvidrietumeiropa.*

²⁰ *Piemēram, Piecpusējais enerģētikas forums.*

- f) tīkla attīstības veicināšanas nolūkā nodrošināt, ka iepriekš minētās neatkarīgās pārraudzības rezultātā tiek izstrādāts prognozēšanas instruments tīkla vajadzībām un saistītajām investīciju vajadzībām ceļā uz klimatneitralitāti ES līmenī līdz 2050. gadam;
 - g) veicināt enerģijas elastīgu izmantošanu, pastiprināt pieprasījuma reakciju un enerģijas uzkrāšanu un uzsākt pārdomu procesu par tīkla tarifu sistēmu;
14. AICINA Komisiju un dalībvalstis uzlabot konsekveni starp *TYNDP*, *ONDP* un nacionālajiem un reģionālajiem tīkla attīstības plāniem, kā arī konsekveni un papildināmību ar nacionālajiem enerģētikas un klimata plāniem;
15. AICINA Komisiju novērtēt un apzināt trūkumus un vajadzības gadījumā izstrādāt pasākumus, lai ES līmenī uzlabotu pārvaldības sistēmu attiecībā uz pārrobežu infrastruktūras plānošanu, atlasī un īstenošanu, jo īpaši *TYNDP* procesa ietvaros un ņemot vērā *ACER* atzinumus;
16. AICINA *ENTSO-E* savos ziņojumos par *TYNDP* un tā turpmākajām versijām izmantot gūto pieredzi un ieinteresēto personu sniegtās atsauksmes un AICINA Eiropas Komisiju apsvērt iespēju ierosināt ilgāku laika posmu turpmākajiem tīkla attīstības plāniem;

17. AICINA dalībvalstis:

- a) nodrošināt dabu iekļaujošu dizainu, lai tīkla attīstības paātrināšanu un ražošanu, uzglabāšanu, elastību un pieprasījuma paplašināšanu saskaņotu ar vides un biodaudzveidības aizsardzību;
- b) nodrošināt uz cilvēkiem vērstu pieeju enerģētikas pārkārtošanai, cieši iesaistot iedzīvotājus, iedzīvotāju energokopienas un atjaunīgās enerģijas energokopienas energoinfrastruktūras attīstīšanā un tīkla pieslēguma un tīkla piekļuves jaudas procedūru pārskatīšanā, lai nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus ar citiem tirgus dalībniekiem;
- c) sniegt pamudinājumu un atbalstu PSO un SSO savstarpējās sadarbības stiprināšanā un jaunu tīklu projektu, tostarp viedo tīklu, izstrādē, kur tie ir nepieciešami, un esošo tīklu pastiprināšanā, uzturēšanā, digitalizācijā un modernizācijā, kā arī elastības izmantošanā, vienlaikus ņemot vērā nepieciešamību risināt problēmas, kas saistītas ar pāreju no centralizētās uz klīdēto enerģijas ražošanu un enerģijas ražošanu no nepastāvīgiem atjaunīgiem energoresursiem;
- d) saglabāt apņemšanos nodrošināt atvērtu un integrētu pārrobežu enerģijas tirdzniecību un savstarpējo atkarību, tādējādi nodrošinot tranzīta plūsmas starp dalībvalstīm un partneriem un labi funkcionējošu iekšējo elektroenerģijas tirgu, ko var panākt, cita starpā nodrošinot brīvu enerģijas plūsmu dalībvalstīs un starp tām;

18. AICINA pārvades sistēmu operatorus un sadales sistēmu operatorus novērst tīkla pārslodzi gan dalībvalstīs pārvades un sadales līmenī, gan visā ES;

II. Enerģētiskā drošība un energoinfrastruktūras noturība

19. ATZĪST, cik svarīga ir stabila, savstarpēji savienota, neatkarīga, uzticama un droša Eiropas energosistēma, kas veicina Eiropas atvērto stratēģisko autonomiju un konkurētspēju;
20. ATZINĪGI VĒRTĒ to, ka ir sekmīgi pabeigts kritiskās infrastruktūras stresa tests enerģētikas nozarē, pamatojoties uz kopīgiem principiem, kā noteikts Padomes 2022. gada decembra lēmumā par Savienības mēroga koordinētu pieeju kritiskās infrastruktūras noturības stiprināšanai ²¹;
21. UZSVER, ka Eiropas energosistēma ir jāaizsargā pret jaunajiem apdraudējumiem, ar kuriem tā saskaras kopš 2022. gada. Tas ir radījis jaunu izpratni par Eiropas energosistēmas drošību un noturību un par nepieciešamību pēc koordinēta enerģētiskās drošības pasākumu kopuma;
22. UZSVER, ka ir saskaņoti un efektīvi jāīsteno ES tiesību akti, ar kuriem risina drošības jautājumus, tostarp kibernetikas drošības riskus;
23. UZSVER, ka sistēmas stabilitāte ir ļoti svarīga, lai garantētu drošu un aizsargātu sistēmas darbību, un AICINA tīklu operatorus, valsts regulatīvās iestādes (VRI) vai dalībvalstis veikt nepieciešamos pasākumus saskaņā ar iekšējā tirgus noteikumiem;

²¹ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32023H0120\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32023H0120(01))

24. AICINA Komisiju palīdzēt dalībvalstīm un attiecīgā gadījumā Enerģētikas kopienas līgumslēdzējām pusēm uzlabot elektroapgādes drošību, ņemot vērā arī energoinfrastruktūras fizisko drošību un kib drošību, un mērķtiecīgi pārskatīt ES elektroapgādes drošības arhitektūru ilgākā termiņā, galveno uzmanību pievēršot riskgata vībai un vienlaikus ņemot vērā Krievijas agresijas karu pret Ukrainu, klimata riskus un dažādus zemas varbūtības scenārijus ar lielu ietekmi, kā arī jaunākās norises un pieredzi, kas gūta enerģētikas krīzes laikā. ATZĪST konkrētos drošības riskus tajās dalībvalstīs, kuras atrodas pie ES ārējām robežām un kaimiņos valstīs, kas rada tiešu apdraudējumu Eiropas drošībai;
25. AICINA dalībvalstis valsts, reģionālā, Eiropas un starptautiskā līmenī pastiprināt sadarbību starp publiskajām iestādēm un infrastruktūras vienībām, lai cita starpā aizsargātu un pastiprinātu infrastruktūras noturību pret hibrīddraudiem, tostarp atkrastē un zem ūdens;
26. AICINA Komisiju atbalstīt dalībvalstis integrētās drošības principa piemērošanā, kad tās attīsta energoinfrastruktūru, tostarp attiecībā uz viedām uzskaites sistēmām un datu komunikācijas infrastruktūru;
27. AICINA Komisiju, dalībvalstis un attiecīgos partnerus vēl vairāk uzlabot attiecīgās informācijas apmaiņu par kritiskās energoinfrastruktūras un vērtības ķēžu apdraudējumiem un par traucējošo ietekmi uz tām, tostarp no piederības viedokļa;
28. AICINA Komisiju un Eiropas Vides aģentūru veikt regulārus Eiropas klimatisko risku novērtējumus;

III. Mazināt atšķirības investīcijās, kuras veic elektrotīkla infrastruktūrā

29. ATZĪST, ka ir vajadzīgas bezprecedenta investīcijas elektroenerģijas tīklos gan pārvades, gan sadales līmenī, lai nodrošinātu savstarpēji cieši savienotu, integrētu un sinhronizētu Eiropas elektroenerģijas sistēmu nolūkā sasniegt ES dekarbonizācijas, konkurētspējas un piegādes drošības mērķus;
30. ŅEM VĒRĀ secinājumus, kas izklāstīti Enriko Leta ziņojumā par iekšējo tirgu, un UZSVER savstarpēji savienotā enerģijas tirgus nozīmi efektīvas enerģētikas un klimata politikas veicināšanā, un AICINA Komisiju apsvērt ziņojumā ietvertos ieteikumus, kuri attiecas uz enerģētikas infrastruktūru;
31. AICINA Komisiju izstrādāt turpmākus norādījumus dalībvalstīm, PSO un SSO par to, kā esošos ES līdzekļus pēc iespējas labāk izmantot pārvades un sadales elektrotīkliem, kā arī hibrīdprojektiem, vienlaikus EISI līdzekļu piešķiršanas procesu padarot piekļūstamāku un racionālāku;
32. AICINA Komisiju sniegt informāciju par faktiskajām investīciju vajadzībām, kas saistītas ar elektrotīkliem, salīdzinājumā ar tiem iezīmētajiem līdzekļiem un meklēt veidus, kā palielināt kopējās investīcijas elektrotīkla infrastruktūrā;

33. UZSVER, ka ir vajadzīgs stabils EISI, lai pienācīgi reaģētu uz pieaugošajām investīciju vajadzībām sauszemes un atkrastes enerģētiku attīstības projektos un atbalstītu tās;
34. AICINA Eiropas Investīciju banku vēl vairāk stiprināt finansēšanas un riska mazināšanas iniciatīvas un instrumentus, lai atbalstītu papildu elektrotīkla paplašināšanu un modernizāciju;
35. NORĀDA – lai attīstītu atkrastes enerģijas ražošanu rentablā veidā, kas maksimāli palielina kopējos ieguvumus Eiropas līmenī, dažos jūras baseinos kļūst arvien svarīgāk strādāt ne tikai pie radiāliem savienojumiem, bet arī virzīties uz tāda hibrīda satīklota tīkla izveidi, kurš savienots ar dažādām dalībvalstīm. NORĀDA, ka tādas atkrastes infrastruktūras attīstīšana, kura ietver ne tikai radiālus savienojumus, rada arī dažādus jaunus izaicinājumus saistībā ar koordināciju un izmaksu vai riska dalīšanu starp iesaistītajām personām. AICINA Komisiju novērtēt šos izaicinājumus, atlikušās nepilnības un to, vai – papildus attiecīgo noteikumu īstenošanai – šajā sakarā būtu jānāk klajā ar turpmākiem taisnīgiem un samērīgiem priekšlikumiem;

36. GAIDA rezultātus Komisijas norādījumiem par kopdarbīgu investīciju satvariem, kuri paredzēti atkrastes un sauszemes energotīklu projektiem, tostarp hibrīdprojektiem;
37. AICINA Komisiju un *ENTSO-E* nodrošināt, lai pamatnostādnēs par tīkla attīstības projektu izmaksu un ieguvumu analīzi tiktu iekļauti arī tādi ar ekonomiku nesaistīti elementi kā, piemēram, valsts un reģionālā piegādes drošība, pārvade un sistēmas pietiekamība, pārdispečēšana, elastība un siltumnīcefekta gāzu un vidiskās ietekmes samazināšana;
38. AICINA Komisiju atbalstīt dalībvalstis visaptverošas Eiropas pieejas atkrastes tirdzniecības zonām izstrādē, sniedzot norādījumus dalībvalstīm esošā tiesiskā regulējuma ietvaros, neskarot dalībvalstu kompetenci un vienlaikus apspriežoties ar ieinteresētajām personām;
39. UZSVER, cik nozīmīga ir izmaksu efektivitāte un taisnīga pārkārtošanās, lai papildu investīcijas elektrotīkla infrastruktūrā neradītu nesamērīgu ietekmi uz galapatērētājiem vai nodokļu maksātājiem;

IV. Elektroenerģijas infrastruktūras attīstības mērogs un ātrums

40. UZSVER, ka, lai izvērstu un paātrinātu elektroenerģijas infrastruktūras attīstību, ārkārtīgi svarīga nozīme ir tīklu atļauju piešķiršanas procedūru paātrināšanai, vienmēr – jau agrīnā posmā un visā procesa laikā un tādā veidā, kas nodrošina līdzsvaru starp dažādajiem elementiem, – ņemot vērā ietekmi uz vidi un iedzīvotājiem;
41. PAUŽ BAŽAS par ilgāku izpildes laiku, kas saistīts ar pašreizējiem infrastruktūras projektiem, un STINGRI MUDINA dalībvalstis īstenot saskaņotos centienus nolūkā paātrināt šo procesu;
42. UZSVER ierobežoto ražošanas jaudu un pakalpojumu sniedzēju ierobežotā skaita problēmu, kas rada tīkla projektu augstākas izmaksas un ilgāku izpildes laiku, un UZSVER, ka ir vajadzīgi vērienīgi pasākumi, kuru mērķis ir izveidot spēcīgu Eiropas vērtību ķēdi tīkliem, veicinot ES konkurētspēju un stratēģisko autonomiju un vienlaikus saglabājot atvērtu ekonomiku;
43. AICINA Komisiju izpētīt iespējas, kā veicināt tīkla komponentu iepirkuma pamanāmību reģionālā vai ES mērogā, lai tādējādi vietējai rūpniecībai raidītu pareizos signālus palielināt ražošanas jaudas; un sadarbībā ar attiecīgajiem dalībniekiem sniegt ieteikumus par saskaņotu funkcionālo konkursa specifikāciju un standartu iespējamo lomu iepirkuma procedūru paātrināšanā un atvieglošanā; un šajā sakarā izvērtēt iespēju pielāgot ES noteikumus par publisko iepirkumu;

44. UZSVER standartizācijas nozīmi tīkla infrastruktūras attīstības paātrināšanā, izmaksu samazināšanā un investīciju veicināšanā, kā arī to, cik svarīgs ir darbs, ko veic Eiropas standartizācijas organizācijas un jo īpaši izveidotais Augsta līmeņa forums par Eiropas standartizāciju, un AICINA paātrināt notiekošo darbu attiecībā uz elektroenerģijas infrastruktūras standartiem, vienlaikus ņemot vērā inovācijas nozīmi šajā sakarā;
45. UZSVER, ka vidējā termiņā un ilgtermiņā ir vajadzīga vieda standartizācija, lai paātrinātu ražošanas procesus, līdz minimumam samazinātu piegādes ķēžu darbības traucējumus un palielinātu to efektivitāti, vienlaikus nodrošinot tīkla komponentu pieejamību Eiropā; un MUDINA Augsta līmeņa forumu par Eiropas standartizāciju nākt klajā ar ieteikumiem un standartizācijas prioritātēm;
46. UZSVER, ka īstermiņā ir vajadzīga kopīga prakse starp dalībvalstīm un to iekšienē, lai procedūras padarītu saderīgākas un sadarbspējīgākas starp nozarēm, tostarp attiecībā uz atļaujām un iepirkumiem;
47. UZSVER ražojošo patērētāju dalību ES elektroenerģijas tirgū un AICINA Komisiju izvērtēt sadarbības vajadzības un iespēju mājsaimniecību līmenī standartizēt viedās ierīces;
48. AICINA *ENTSO-E* un ES SSO struktūru uzlabot sadarbību ar tehnoloģiju nodrošinātājiem, lai līdz 2024. gada beigām Eiropas standartizācijas organizāciju darbsemināra nolīguma ietvaros izstrādātu kopīgas tehnoloģiju specifikācijas nolūkā uzlabot vajadzīgo un plānoto jauno tīkla projektu pamanāmību, kā arī ES līmenī izplatīt paraugpraksi attiecībā uz atļauju piešķiršanas procedūrām;

49. AICINA *ENTSO-E* un ES SSO struktūru novērtēt funkcionālo konkursa koncepciju pievienoto vērtību un, pamatojoties uz šo novērtējumu, izdot nesaistošas pamatnostādnes saviem dalībniekiem;
50. UZSVER, ka ir būtiski radīt vietēja līmeņa ieguvumus, lai palielinātu sabiedrības atbalstu elektrotīkliem, piemēram, iekļaujot vidisko koncepciju. Minētajā sakarā AICINA dalībvalstis pienācīgi īstenot noteikumus par atjaunīgās enerģijas energokopienām un iedzīvotāju energokopienām un pievienoties iesaistes paktam un to īstenot, lai nodrošinātu savlaicīgu un regulāru informāciju un sabiedrības līdzdalību tīkla attīstības projektos, kā arī vietējo struktūru un teritoriju iesaisti;
51. AICINA paātrināt procedūras atļauju piešķiršanas procesā, racionalizēt konkursus, iepirkuma procesus, uzlabot administratīvās spējas un digitalizēt attiecīgos procesus;
52. AICINA Komisiju novērtēt un apzināt pasākumus, lai paātrinātu attiecīgās atļauju piešķiršanas procedūras saistībā ar elektrotīkla infrastruktūru, pievēršot uzmanību enerģētikas, dabas un vides regulējuma saskaņotībai;
53. UZSVER, ka ir būtiski, lai būtu pieejams pienācīgi kvalificēts darbaspēks;
54. MUDINA publiskās pārvaldes iestādes darīt pieejamus datus vides novērtējuma veikšanai, lai paātrinātu un atvieglotu atļauju piešķiršanas procedūras.
